RYNEK PAPIERNICZY

NIEZALEŻNY ORGAN FACHOWY I PROPAGANDOWY DLA HANDLU I PRZEMYSŁU PAPIERNICZEGO, ARTYK. PIŚMIENNYCH I URZĄDZEŃ BIUROWYCH - ZABAWKARSTWA - PRZEMYSŁU I HANDLU TAPECIARSKIEGO ORAZ WSZELKICH GAŁĘZI PRZEMYSŁU PRZERABIAJĄCEGO PAPIER JAK: INTROLIGATORNI - KARTONIARNI ORAZ PRZEMYSŁU GRAFICZNEGO.

WYDAWCA: BOLESŁAW KAPELA, POZNAŃ. **WYCHODZI CO 10 i 25 KAŻDEGO MIESIĄCA**

KONTO: Bank Przemysłow. - Poznań | Adres: **Rynek Papierniczy, Poznań, Wrocławska 18** Telefon 1826, 1827, 2832 | Konto czekowe: P. K. O. Poznań, 208-680

Przedpłata: Prenumerata numeru pod opaską w kraju 2,40 zł kwartalnie; Prenumerata numeru pod opaską zagranicę 3,60 zł kw.
Ogłoszenia: 1/1 strona 120 zł., 1/2 str. 70 zł., 1/4 str. 40 zł., 1/8 str. 20 zł., 1/16 str. 10 zł., 1/32 str. 5,50 zł. Na stronie tytułowej i w tekscie 100%, na stronie II, III i IV okładki 50% nadwyżki. Dla poszukujących posad 50% opustu. — Rabatu udzielamy przy ogłoszeniach 3 razowych 10%, przy 6-ciu razowych 15%, przy 12-tu razowych 20%, przy ogłoszeniach stałych 25%.

Rękopisów niezamówionych redakcja nie zwraca. Przedruk artykułów bez podania źródła i autora wzbroniony.

Nr. 13 **Poznań, dnia 10 lipca 1929** **Rok III**

Badanie ksiąg handlowych przez władze podatkowe.

Na temat powyższy zamieszcza „Kurjer Poznański" szereg cennych uwag, którymi dzielimy się z naszymi czytelnikami.

Do ministerstwa skarbu dochodzą skargi, w których podatnicy użalają się bądź na zbytnie przetrzymywanie w urzędach skarbowych dostarczonych do sprawdzenia ksiąg handlowych, bądź na długotrwałość sprawdzania ksiąg przez buchaltera w przedsiębiorstwie, bądź też nawet na nierzeczowe ustosunkowywanie się niektórych buchalterów skarbowych do podatników zarówno w toku badania ksiąg, jak i przy opisywaniu stwierdzonych faktów w protokółach.

W związku z powyższem ministerstwo skarbu zarządziło:

Przetrzymywanie w urzędach skarbowych ksiąg, dostarczonych przez podatników dla sprawdzenia deklaracyj podatkowych, jest niewskazane.

Należy pamiętać, że księgi handlowe prowadzą podatnicy nie tylko dla celów podatkowych, to też brak tych ksiąg w przedsiębiorstwie przez dłuższy okres czasu, choćby one nawet dotyczyły ubiegłego roku operacyjnego, może stanowić dla kupca pewne utrudnienia, zwłaszcza, gdy chodzi o księgi rachunków osobistych, które są niezbędne przy rozrachunkach z dostawcami i odbiorcami. Niedomaganie to powstaje stąd, że widocznie urzędy skarbowe postępują w tym względzie bezplanowo, wzywając na jeden dzień nadmierną ilość podatników do przedłożenia ksiąg, których następnie w jednym dniu sprawdzić nie mogą. W konsekwencji więc stale wzrasta ilość ksiąg, które mają być zbadane.

Celem uniknięcia tych niedomagań obowiązany jest naczelnik urzędu, jeszcze przed rozpoczęciem akcji wymiarowej, ułożyć plan jasny, wyczerpujący i objektywny, tak, by władza skarbowa, powołana do kwalifikowania wartości dowodowej ksiąg i zebranych w wyniku rewizji materjałów nie potrzebowała zarządzać dodatkowych rewizyj.

Wogóle izby skarbowe winny stale czuwać nad usprawnieniem obsługi buchalteryjnej pod względem jej sprężystości, planowości, celowości i dokładności pracy buchaltera. W planie tym należy przewidzieć, które księgi handlowe i w jakich terminach badane będą w urzędzie skarbowym, a które na miejscu w przedsiębiorstwach. Na każdy dzień należy wyznaczyć tylko taką ilość, jaką buchalter może sprawdzić w ciągu jednego względnie dwóch dni.

Badania ksiąg w urzędzie skarbowym należy zasadniczo unikać, a przeprowadzać badanie na miejscu w przedsiębiorstwie, t. j. tam, gdzie są zgromadzone wszelkie dokumenty i zapiski, bez których badanie nigdy nie może być dokonane. Trudno zaś wymagać by podatnik dostarczał do urzędu wszystkie dokumenty. Zresztą sam pobyt buchaltera skarbowego w przedsiębiorstwie może nasunąć cały szereg spostrzeżeń, które znakomicie ułatwiają i uproszczają tok samego badania. N. p. księgę magazynową można sprawdzić jedynie na miejscu w przedsiębiorstwie przez porównanie ze stanem faktycznym magazynów.

O ile zaś chodzi o czas niezbędny do zbadania ksiąg, to w tym względzie nie da się ustalić ścisłych norm, gdyż czas ten zależny jest od rozmiarów prowadzonego przedsiębiorstwa, charakteru dokonywanych operacyj i od przejrzystości prowadzonych ksiąg, t. j. czy księgi dają dostatecznie szczegółowy i jasny obraz stanu majątkowego przedsiębiorstwa, zmian, jakim on ulega w ciągu roku, końcowych wyników i wreszcie od fachowości buchaltera. Zasada jest jedna, by księgi zbadane zostały jak najdokładniej i jak najprędzej.

W żadnym jednak razie rewizja ksiąg, choćby wielkiego przedsiębiorstwa, nie może trwać po kilka tygodni, z wyłączeniem jedynie wypadków zupełnie wyjątkowych i należycie usprawiedliwionych.

Główne wytyczne, jakiemi należy się kierować przy badaniu ksiąg handlowych, wskazuje instrukcja dla buchalterów. Ministerstwo skarbu podkreśla je-

dnak, że instrukcja ta bynajmniej nie ogranicza inicjatywy buchaltera, gdyż rewizja ksiąg nie może być pracą mechaniczną, polegającą na badaniu wszystkich pozycyj (transakcyj) jednej po drugiej, lecz winna być prowadzona drogą analizy ze szczególnem zwróceniem uwagi na te rachunki, zapisy i fakty, które mogą mieć znaczenie bądź przy ustalaniu obrotu bądź dochodu i które decydują o prawidłowości lub nieprawidłowości prowadzonych ksiąg.

To też w pracy buchaltera w toku badania powinna znaleźć wyraz, celowość i rzeczowe ustosunkowanie się do samej sprawy.

Nie należy żądać od podatnika przedstawienia takich dokumentów, których wogóle on nie posiada i których przechowywać nie był zobowiązany. Nie należy kwestjonować takich rzeczy, które dla istoty sprawy nie mają znaczenia.

Wszelkie wyjaśnienia udzielone przez buchaltera winny mieć charakter rzeczowy i utrzymane być muszą w tonie spokojnym. Wszelkie zaś niedokładności i nieprawidłowości mają być omówione w protokółach w sposób objektywny.

FABRYKACJA PAPIERU i HURT

Podział gatunków papieru.

Dzieląc papiery, które tworzą zwykły wyrób papierni, podług ich cech wytwórczych, wzgl. cech wyposażenia, otrzymujemy następujące zestawienie*):

Podług metody wytwarzania:
- papiery ręczne, kadziowe czyli czerpane,
- imitacja papierów czerpanych,
- papiery maszynowe, wytworzone prostym sposobem na maszynie,
- papiery połączone na maszynie z tkaniną (organtyną, płótnem),
- papiery o podwójnej taśmie (papiery „duplex"),
- papiery o podwójnym biegu papieru (postępowanie „Diana"),
- papiery wzorzyste, wytwarzane przez napływ, nałożenie, napryskanie, rozpylanie różnorodnych materjałów wzorzystych,
- papiery zlepiane z dwóch lub więcej pokładów.

Podług zestawienia masy:
- czyste papiery szmaciane z czystych szmat płóciennych lub bawełnianych,
- papiery szmaciane z celulozy z dodatkiem półmasy szmacianej,
- papiery jutowe z juty,
- papiery bezdrzewicowe z włóknika drzewnego lub słomowego,
- papiery włóknikowe z włóknika drzewnego, espartowego, słomowego lub mieszanin tychże,
- papiery drzewicowe z włóknika i drzewicy,
- papiery brunatne z parzonego drewna brunatnego (ścieru brunatnego),
- papiery słomowe z gotowanej słomy,
- szrencowe papiery pakowe ze szmat szrencowych, poślednich gatunków włóknika i odpadków wszelkiego rodzaju (odpadków tkackich, makulatury itp.),
- papiery z dodatkami chemicznemi: smołą, gliceryną i t. p.,

Podług rodzaju klejenia:
- papiery nieklejone, półklejone, trzyczwartoklejone, pełnoklejone, twardoklejone.
- a) klejone w masie, klejone żywicą, z wypełniwem ziemnem, roślinnem i zwierzęcem, klejone klejem mineralnym.
- b) papiery klejone na powierzchni — klejenie zwierzęce, żelatynowe czyli animaliczne, klejenie żywicowe, klejenie krochmalem, klejenie woskiem (dla preszpanu), klejenie kazeiną (papier ilustracyjny, chromowobarwiony i do kart do grania), klejenie albuminowe i sernikowe.

Podług sposobu suszenia:
- papiery maszynowo suszone,
- papiery suszone na powietrzu.

Podług stopnia wygładzenia:
- papiery gładkie, żeberkowane, zaopatrzone w znaki wodne z egutera,
- papiery niegładzone czyli maszynowo gładzone, jednostronnie gładzone, matowo gładzone, gładzone i gładzone na połysk (połysk słoninkowaty),
- papiery gładzone pod walcami (kalandrem), pod płytami, w arkuszach.

Podług koloru:
- papiery barwy naturalnej z masy niebielonej lub bielonej,
- papiery białe o matowem podbarwieniu,
- papiery kolorowe.

Podług wyposażenia:
- papiery płaskie i falcowane (składane),
- papiery wyposażone w ćwiartce (4^0), w ósemce (8^0), w małej ósemce (format biletowy).
- papiery w arkuszach i w wałach,
- papiery nieobcięte (gładko), obcięte, ukośnie (przekątnie) cięte, rwane (dla imitacji papieru czerpanego),
- papiery kratkowane linjami barwnemi, wciśniętemi znakami wodnemi, wciśniętemi linjami wodnemi.

Podług grubości:
- papiery cieńkie niedoważające . . 10 — 49 g/qm
- papiery średnie zwyczajne handlowe 50—160 g/qm

Szan. Czytelniku!

Niniejszy numer „Rynku Papierniczego" jest pierwszym w nowym kwartale. Uiść się zatem jaknajwcześniej z należytości abonamentowej na tenże kwartał!

papiery grube przeważające . . 161—200 g/qm
kartony . . . . 201—400 g/qm
(wykonane na maszynie)
kartony, cienkie tektury . . . . 401 i więcej g/qm oblepiane, (kaszerowane) lepione.

Klemm*) rozróżnia następujące wielkie grupy:
papiery do przekazywania myśli i do przenoszenia ilustracyj (papiery drukarskie, pisemne i rysunkowe),
papiery wchłaniające (bibuła, papiery kopijne i filtracyjne),
papiery do pokrywania (papiery jedwabne, papiery opakunkowe),
papiery specjalne (specjalności papierowe).

Podział powyższy, który wraz ze swemi grupami pododziałowemi opiera się na celu zastosowania papieru, jest uszeregowaniem systematycznem wszystkich rodzajów papieru bez uwzględnienia stopnia wartościowości (jakości).

Oba pojęcia, stopień wartościowości i gatunek trzeba dokładnie pomiędzy sobą rozróżniać. Tak może być n. p. papier drzewicowaty gorszego gatunku byó bardzo dobrym papierem do druku wklęsłego, zaś z drugiej strony może być dobry pisemny papier szmaciany nieodpowiednim papierem drukarskim. Jakość papieru zależną jest zazwyczaj od ceny na papier łożonej i od surowców do jego wyrobu zastosowanych, podczas kiedy na gatunek wpłynąć może w bardzo wielkiej mierze przebieg i metoda fabrykacyjna. Stąd wynika, że możliwie dokładnie ograniczony cel zastosowania zna fabrykant; zaś stopień wartościowości określa zamawiający lub kupiec określeniem ceny, jaką zamierza za dany gatunek papieru wydać.

Zwyczajem handlowym przyjęty podział papierów surowych zadowalnia się utworzeniem pewnych grup papierów głównie podług ich składu masy i celu zastosowania. Stąd rozróżniamy:
papiery dziełowe,
papiery rysunkowe,
papiery listowe czyli pocztowe,
papiery piśmienne,
papiery barwne,
papiery drukarskie,
papiery jedwabne,
bibuły;
papiery wchłaniające,
papiery do filtrowania,
papiery do przesączania,
papiery kartonowe,
papiery pakowe,
papiery do pokrywania,
papiery czerpane,
papiery o szorstkim brzegu,
papiery celulozowe,
wyroby specjalne.

Dr. L. Rządkowski.

*) Klemm, Handbuch der Papierkunde Leipzig 1923.

Urządzenie składnicy papieru.

Celem lepszej orjentacji i krótkiego określenia różnorodnych gatunków papieru, otrzymują ostatnie u hurtowników zwykle obok właściwego oznaczenia jakości t. zw. numer składowy. Fabryka zaopatruje już na zlecenie hurtownika, poszczególne wały, baloty i ryzy obok biegnącego wyznaczenia, w jego numery składowe. Na mocy tego numeru można stwierdzić bezbłędnie, jaki papier dane baloty zawierają, nie potrzebując brać do rąk rachunków i otwierać balotów. Numery takie ułatwiają niezmiernie orjentację na składnicy i zapobiegają pomyłkom.

O sposobie magazynowania trzeba nadmienić jedynie to, że papiery należą do pomieszczeń zamkniętych, w których nie są wystawione wpływom zmieniającej się wilgotności atmosferycznej, silnym wahaniom temperatury, oraz gdzie są zabezpieczone przed bezpośredniem promieniowaniem słońca i kaloryferów.

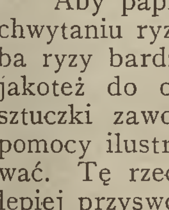
Do transportowania całych stosów ryz okazały się wózki dźwigniowe jako bardzo praktyczne. Celem zapobieżenia nadmiernemu tworzeniu się pyłu i wznoszeniu się tegoż, zaleca się zastosować niepylącą posadzkę, a przynajmniej pociągnięcie tejże wiążącemi pył (t. zw. bezpylnemi) pociągnięciami posadzki.

Ryzy napoczęte nie powinny leżeć otwarte, lecz trzeba je, zabezpieczając takowe przed zapyleniem i zżółknięciem, jaknastaranniej opakować.

Aby papier, szczególnie większego formatu, przy chwytaniu ryz nie uszkodzić, t. zn. go nie łamać, trzeba ryzy bardzo ostrożnie traktować. Należą do tego, jakoteż do odliczenia arkuszy pewne rękoczyny i sztuczki zawodowe, których nie można nawet przy pomocy ilustracyj bez wszystkiego objaśnić i zilustrować. Tę rzecz praktyczną można sobie jedynie najlepiej przyswoić, ćwicząc się w niej przez pewien czas pod doświadczonemi wskazówkami fachowca. W danym wypadku najlepiej jest, kazać je sobie zademonstrować w fabryce papieru.

Zazwyczaj prowadzi się książkę magazynową, obejmującą caly zapas papieru, podzielony podług formatu i gatunku. Ilości dochodzące dopisuje się, odpisując ilości sprzedane. W taki sposób prowadzi się nietylko dowód, gdzie towary się podziały, ale można również stwierdzić całą pozostałość magazynową każdego gatunku towaru. Obecnie prowadzi się do tego rodzaju książkowości magazynowej karty. Poniżej podany wzór okazał się bardzo praktycznym, a łatwo go rozbudować do poszczególnych celów.

Dr. L. Rządkowski.


LAMPIONY
wszelkiego rodzaju i narodowe chorągiewki
oraz artystyczne etykiety tłoczone wyrabia
masowo firma
Jóźwiak, Poznań, Wierzbięcice 15
Mechaniczna Fabryka Wyrobów Papierow.

Do dzisiejszego numeru załączamy blankiet P. K. O.

Naszych Szan. Abonentów prosimy o przesłanie zapomocą tegoż prenumeraty na III. kwartał we wysokości zł 2,40.

Administracja.

Kalkulacja papieru.

Konieczność kalkulowania, którą zastosować powinien każdy papiernik i dostawca tektury, nie można podkreślić dobitniej, jak to uczynił niedawno na łamach niemieckiego pisma fachowego „Papier und Pappe", przewodniczący Związku niemieckich hurtowników papieru, p. Hans Süsskind, którego wywody podajemy poniżej: merykańskiego wzoru dowiedzieć się mogli o każdej godzinie i codzień, jak sprawa ich stoi, i czy ich ceny sprzedażne przynoszą im korzyść, czy szkodę".

Celem wychowania swych członków w kalkulacji wydał związek niemieckich hurtowników papieru poniżej podany wzór kalkulacyjny swym członkom w postaci książki kalkulacyjnej.

(Numer składowy) Nr.	Oznaczenie jakości	kg .... kg⁰/₀₀ .... g/qm	Format .... cm.
Data (dochodu)	Dostawca	bel / wałow Nr. .... Netto .... kg.	à ca .... kg.
Data (dochodu)	Dostawca	bel / wałów Nr. .... Netto .... kg	à ca .... kg.

Dochód	ROZCHÓD				Dochód	ROZCHÓD			
	Data	Ilość	Nr. Rach.	Odbiorca		Data	Ilość	Nr. Rach	Odbiorca

„Błędem szeroko rozpowszechnionem jest, że hurtownik papieru nie potrzebuje kalkulacji, a dowodem jego uzdolnień i dzielności jest to, że osiąga zawsze najlepszą cenę za swój towar. Kupcy, którzy pracują na tych zasadach mogą być dobremi sprzedawcami, nie są jednak kupcami w całem tego słowa znaczeniu. Przedsiębiorstwa fabryczne, które nie posługują się dokładną, ba, w czasach naszych jaknajdokładniejszą kalkulacją swych wytworów, obojętnie jakiego rodzaju, zrujnują się w przeciągu kilku lat, a nawet nieraz w przeciągu kilku miesięcy. W czasach dzisiejszych, które różnią się nietylko znacznie od czasów naszych ojców i dziadów, ale nawet od pierwszego okresu życia naszych doświadczeń w czasach przedwojennych, powinien hurt papieru i tektury posiadać dokładnie nastawioną organizację i kalkulację. Hurtownik papieru, który co miesiąc nie wie dokładnie, co wynoszą jego koszty handlowe, jego ciężary podatkowe itd., jego pretensje i zobowiązania w stosunku procentualnym do obrotu, nie ma prawa racji bytu, a jeśli wyniki jego dążeń nie odpowiadają oczekiwaniom, to są sami sobie tego winni. Nie chciałbym wejrzeć po za kulisy całokształtu hurtu papierniczego i tekturniczego, jestem jednak przekonany, że nie wielka ilość kolegów rozporządza organizacją w tym sensie rzeczywiście nowoczesną, zastosowaną do współczynnika dzisiejszych niebezpieczeństw i potrzeb, aby podług a-

Wzór kalkulacyjny.

Obrót w miesiącu . . . .
papieru . . . . mk.
tektury . . . . mk.
razem . . . . mk.

Rozchód . . . . centn. papieru
. . . . centn. tektury
. . . . centn. papieru
. . . . centn. tektury

Obrót ogólny od 1 stycznia do końca . . .
. . . . . . mk.
. . . . . . mk.
. . . . . . mk.

Miesiąc . . . .

Razem rozch. od 1 stycznia do końca . . .

Spoczywają na tem następujące ciężary:

Rachunek kosztów handlowych ...... mk.
Rachunek pensyj ...... mk.
Rach. kosztów utrzym. zaprzęgu ...... mk.
Rach. utrzym. samochodu ...... mk.
Rachunek zwózki ...... mk.
Rachunek podróży ...... mk.
Rachunek agio ...... mk.
Rachunek dyskontu ...... mk.
Rachunek procentów I. ...... mk.
Rachunek procentów II. (procent od kapitału) ...... mk.
Rachunek Przedsięb. (Podatki obrotowe przemysł. itd.) ...... mk. ...... mk.

Intensywność i piękność barw cechują farby Spółki Akcyjnej Dr. RATTNER.

Temsamem spoczywają na 1 centn. papieru i tektury następujące szpezy:

W miesiącu . . . . mk. . . . . . .
na 1 centnarze czyli . . . . . .% na 1 centnarze,
przeciętnie do 1 stycznia do . . . . mk. . . . . . .
na 1 centnarze czyli . . . . . .% na 1 centnarze.
Zysk brutto w czasie od 1 stycznia do . . . .
mk. . . . . przy mk. . . . . obrotu = ... %,
Zysk netto w czasie od 1 stycznia do . . . .
mk. . . . . przy mk. . . . . obrotu = ... %.

Przy końcu miesiąca niniejszego wynoszą:

Zaległości	. . . . . . mk.	
Wierzyciele towarowi		. . . . . . mk.
a) płatni do		. . . . . . mk.
b) płatni do		. . . . . . mk.
Bieżące akcepty		. . . . . . mk.
Długi bankowe		. . . . . . mk.
Obce pieniądze		. . . . . . mk.
	. . . . . . mk.	. . . . . . mk.

Wstawiając w powyższy schemat zamiast oznaczenia „centnary“, a wstawiając tonny, 100 kg lub 1 kg, oraz dla stosunków naszych zamiast „mk.“ złote, posiada każdy papiernik odpowiednią podkładkę, że może sobie na końcu miesiąca wyliczyć, jaki był skutek jego czynności w każdym ubiegłym miesiącu, wzgl. jakie nadwyżki winien on na ceny zakupu nałożyć, aby móc skutecznie prowadzić swe przedsiębiorstwo.

Dr. L. Rządkowski.

O sprawiedliwość podatkową.

Wzrost wymiarów podatku obrotowego za r. 1928 jest w porównaniu z latami ubiegłemi tak znaczny, że może niejednokrotnie spowodować nawet zlikwidowanie przedsiębiorstw płatników. O tem, że zgubna praktyka władz skarbowych, określających sumy podlegające opodatkowaniu w sposób bardzo daleki od rzeczywistości, przebrała miarę, świadczą chociażby komunikaty izby przemysłowo-handlowej w Warszawie, w których izba domaga się rewizji stosowanych do tej pory norm średniej zyskowności i przedwstępnego badania odwołań przeciwko wymiarom podatku obrotowego

Wprowadzone w r. 1925 przez ministerstwo skarbu normy orjentacyjne średniej zyskowności przy obliczaniu podatku dochodowego właścicieli przedsiębiorstw przemysłowych i handlowych oraz wolnych zawodów były wypośrodkowane jako przeciętne arytmetyczne z danych otrzymanych z izb skarbowych, które je ustaliły na podstawie stosunków z r. 1924, kiedy były jeszcze bardzo silne wyobrażenia inflacyjne o ogromnych zyskach przemysłu i handlu. Tak ustalone normy odbiegały od istotnej zyskowności przemysłu i handlu, były bowiem przeważnie za wysokie, nadto nie uwzględniały różnej zyskowności poszczególnych działów przemysłu, czy handlu w różnych okolicach kraju.

Dzisiaj stosunki są zupełnie odmienne od lat 1924 i 1925, a jednak normy średniej zyskowności ustalone wówczas stosuje się jeszcze obecnie bez żadnych zmian. Dobrze się więc stało, że z inicjatywy izby warszawskiej przystąpiono na całym terenie Rzeczypospolitej do rewidowania kwestjonowanego okólnika ministerjalnego, do przystosowania go do obecnych stosunków gospodarczych i różnych właściwości poszczególnych okolic kraju.

Jeśli, być może, nowoustalone normy średniej zyskowności zostaną już zastosowane przy wymiarze podatku dochodowego za r. 1928, to, jeśli chodzi o wymiary podatku obrotowego za r. ub., które, jak już wspomnieliśmy, są w porównaniu z latami ubiegłemi znacznie wyższe, wymiary podatku obrotowego wymagają niezbędnie korektury i to przy pomocy t. zw. przedwstępnego badania odwołań, co miałoby za skutek, że ograniczałoby egzekucje do prowizorycznie skorygowanych obrotów.

Jak więc widzimy, jesteśmy świadkami ruchu zmierzającego do urzeczywistnienia ideału sprawiedliwości podatkowej.

Słownik fachowy Papiernika.

(Dalszy ciąg.)

Registerkarton — karton rejestrowy;
Rekopierpapier — papier rekopijny;
Reibeprobe — próba tarcia;
Reibungswiderstand — opór tarcia;
Reinigen des Kochers — oczyszczenie warnika;
Reissen — szarpanie;
Reklamepostpapier — listowy papier reklamowy;
Reliefpapier — papier reljefowaty;
Rippenegouteur — znacznik żeberkowy; eguter żeberkowy;
Rippung — żeberkowanie;
Ringofenschieberpapier — papier zasuwowy w piecach okrągłych;
Rivespapier — papier „rives;“
Rollenbreite — szerokość wału;
Rollendurchmesser — średnica wału;
Rollenpapier — papier nawijany na wały;
Röschheit — krupiastość;
Rostpapier — papier igłowy;
Rotationsrolle — wał rotacyjny;
Rotationsrolle, steinharte — wał rotacyjny, jak najtwardszy;
Rupfen — kłaczkowanie;
Rupfenkarton — imitacja szarego płótna;
Rüttelwerk — trząsadło;
Saccharinpapier — papier sacharynowany;
Sackpapier — papier do worków;
Safetepapier — papier „safety“;
Solicylpapier — papier solicylowany;
Salpeterpapier — papier saletrowany;
Salzpapier — papier solny;
Satinépapier — papier satynowy;
Satinierkalander — kalander satynujący;
satiniert — satynowany;
satiniert, scharf — silnie satynowany;
Saugpapier — papier wchłaniający;
Saugvermögen — wchłanialność; wysysalność;
Saugvermögen der Faser — wsysalność (wchłanialność) włókna;
Säureangriff — wpływ kwasów; działanie kwasów;
Säureechtheit der Farbe — wytrzymałość barwika na działanie kwasów;
Schäben — paździerze;
Schabpapier — papier skrobany; papier skrobankowy;
Scheckenmarmorpapier — łaciasty papier marmurkowany;
Schellackpapier — papier szelakowany;
Schieberpapier — papier do zasuw;
Schiesspapier — papier strzelniczy;

Schildkrotpapier — papier tartarogowy;
Schildpattpapier — papier szyldkretowy;
Schintopapier — papier „szynto";
schleifen — włóczyć;
Schleifer, zweipressiger — ściernica dwuprasowa;
Schleifholz — drewno do ścierania;
Schleifpapier — papier do ścierania;
Schleudermuhle — rozdrobniacz rzutowy; młynek cepowy;
Schmelzmetallpapier — papier płynno metalowy;
Schmierigkeit — mazistość;
Schminkenpuderpapier — papier szminkowo-pudrowy;
Schnellhefterkartonpapier — papier kartonowy do segregatorów;
Schnitt — cięcie;
Schnitt, staubfreier — cięcie bezpylne;
Schnitzel — wiórki;
Schnitzel, kleine — wiórki drobne;
Schnürrechen — grabki na przędzę; krata na przędzę;
Schöpfrad — czerpak;
Schöpfrand — brzeg czerpany;
Schrägschnitt — cięcie ukośne;
Schreibleinenpapier — pisemny papier płócienny;

Notatki.

Rosja. Produkcję papieru gazetowego rolowego powiększono w roku bieżącym z 10.000 na 31.000 tonn papieru drukarskiego, natomiast z 25.600 na 51.200 tonn. Pomimo to brak papieru jest również dotkliwym, jeżeli nie dotkliwszym jeszcze jak w roku zeszłym. Zapasy syndykatu papierniczego zmniejszyły się w ubiegłym półtorarocznym okresie o 60 procent, papieru gazetowego o 50 procent, a drukarskiego o 70 procent.

W roku przyszłym zapotrzebowanie papieru wynosić będzie 120.000 tonn papieru rolowego, gdy produkcja wyniesie zaledwie 60.000 tonn. Korzystniej przedstawia się rosyjski rynek papieru pisemnego i drukarskiego; zapotrzebowanie w roku 1930 wyniesie 150.000 tonn, a fabryki rosyjskie dostarczyć będą mogły 120.000 tonn.

Szwecja. Po dłuższym zastoju, jak donosi czasopismo fachowe „Svensk Papperstidn" ożywił się wielce rynek papieru opakunkowego. Najwięcej zakupiła Anglja, lecz kraje położone na kontynencie również poczyniły poważne zakupy. Także dla sulfitowego papieru opakunkowego chęć nabywcza uległa spotęgowaniu, a w papierach odpornych wobec tłuszczów zamówiono poważne dostawy na rok bieżący i przyszły. Ceny jednakże nie uległy zmianie.

Co się tyczy papieru gazetowego, to sprzedawcy w niektórych wypadkach zdolali osięgnąć lepsze nieco ceny, tak że cena wywozowa papieru gazetowego w rolach, 50 do 52 g, wynosiła 12 funtów szterlingów.

Z Waszyngtonu donoszą, że wydział celny kongresu nie zażądał wobec masy papierowej i papieru gazetowego żadnej zmiany stawek celnych.

Italja. Z Rzymu donoszą, że niebawem rozpoczętą zostanie nowa fabryka papieru na rachunek włosko-belgijskiego stowarzyszenia, którego siedzibą jest Medjolan. Fabryka stanie w pobliżu mostu Verzegnio pod Tolmezzo w Górnych Włoszech. Fabryka nazywać się będzie „Cartiera di Tolmezzo". Siłę zapędową czerpać się będzie z rzeczulki Ambiesto wpływającej do rzeki Tagliamento. Koszty budowy przewidziane są na 40 miljonów lirów. Teren pod budowę fabryki już został zakupiony i przypuszcza się, że zakłady fabryczne, które zatrudniać będą około 1.000 robotników, zostaną zbudowane w ciągu dwóch lat. W międzyczasie zamierza się wysłać około stu uzdolnionych robotników do belgijskich fabryk papieru w celu doszkolenia ich we fabrykacji papieru.

Papier budowlany w Ameryce Północnej. „The New York Times" podaje ,że urząd badań materjałów „Bureau of Standards" czyni badania nad papierem budowlanym (sheathing paper), który służy do wewnętrznego otynkowania ścian domów mieszkalnych. W książce „Definitions of paper" opisany jest „seathing paper", jak następuje: pewien rodzaj papieru używanego do budowli, doskonale spilśniony i ścisły. Używany bywa do otynkowania domów szachulcowych jako ochrona przed wiatrem i kurzem.

DETAL ARTYK. PIŚM., SZKOLNYCH i BIUROWYCH

Sytuacja gałęzi papierniczo-piśmienniczej.

Mniewięcej przed rokiem powstał Związek Wytwórców Branży Papierniczo-Piśmienniczej, grupujący w swoim łonie firmy: „Copernikus," J. Franaszek Sp. Akc., M. Leszczyński i Ska Sp. Akc., „Lechistan" Sp. Akc., St. Majewski i Ska Sp. Akc., „Nasz Sklep-Uranja" Sp. Akc., Niemeńska Fabryka Wyrobów Introligatorskich, „Spław" Sp. Akc., K. Wasilewski i Ska Sp. Akc.

Obserwując wszystkie przejawy życia swoich odbiorców, zwłaszcza w ostatniej dobie, Związek doszedł do przekonania, że jakkolwiek naogół kupcy tej branży wykazują dużo żywotności, to jednak w większości stan ich nie jest zadowalający i należy już teraz przedsięwziąć kroki, zmierzające do sanacji niezdrowych stosunków, które powstały między wytwórcą a kupcem. Do tego zniewala jeszcze przeżywany obecnie ogólny kryzys, zubożenie konsumenta, a zwlaszcza t. zw. stanu średniego, co wszystko razem, zmniejszając roboty, zmniejsza zyskowność interesów kupieckich i prowadzi w prostej linji do strat.

Brak kapitałów obrotowych u większości kupców zmuszał ich do wystawiania swoim dostawcom coraz dłuższych weksli za dostarczony towar, wskutek czego ryzyko dostawcy zwiększało się niepomiernie. Etyka kupiecka obniżyła się. Cały szereg skarg na niesolidność i samowolę odbiorców, które napływają do Związku od jego członków, dobitnie świadczy o tem. Niedotrzymywanie warunków umówionych przy sprzedaży stało się zjawiskiem coraz częstszem, i pod tym względem kupiectwo Małopolski wschodniej wybija się na pierwszy plan. W wielu wypadkach tylko interwencja Związku uchroniła poszczególną fabrykę od strat, które mogło spowodować niesolidne, samowolne bądź nieetyczne postępowanie odbiorcy. Stało

się rzeczą powszednią, że odbiorca, idąc po linji najmniejszego oporu, cały ciężar swoich nieuregulowanych stosunków przerzucał na barki dostawcy.

Związek, który powstał przeważnie w celu uzdrowienia tych stosunków, wiele już zdziałał, jednak dopiero teraz, zniewolony gwałtownem pogorszeniem się i tak już dostatecznie złych stosunków, będzie wprowadzał w życie wszystkie te środki działania, które ma do dyspozycji, aby swych członków uchronić od skutków postępowania niesolidnego odbiorcy, nie honorującego swoich zobowiązań z tytułu zawartej tranzakcji.

Jako pierwszy krok na tej drodze, Związek unormował warunki korzystania przez odbiorcę z kredytów, i rozsyła je w formie okólnika do wszystkich odbiorców. Równocześnie opracowano na Walnem Zebraniu regulamin dla związkowych fabryk, który poruszając wszystkie najważniejsze momenty stosunku do odbiorców, daje możność zastosowania przewidzianych rygorów wobec niesolidnego odbiorcy.

Uczciwy kupiec (a takich jest jeszcze na szczęście pokaźna ilość) powita ten krok z zadowoleniem, gdyż on sam cierpi wskutek działania swego nielojalnego kolegi. Uczciwemu odbiorcy każdy dostawca stara się pomóc i objektywnie załatwić jego życzenie, jednak niesolidność i samowola muszą być napiętnowane i usunięte ze stosunków pomiędzy odbiorcą i dostawcą.

Zapytania w sprawie papieru.

Przez zapytania niewyczerpujące tracą dostawcy i odbiorcy wiele czasu, a temsamem i pieniędzy. Zawsze jeszcze wysyła się w świat zapytania treści, w której nazywa się poprostu: „proszę o opróbkowaną ofertę artykułów WP. po cenach najniższych“ i podobne.

W wypadkach takich są zapytania zwrotne nieodzowne, jeżeli fabrykant na chybił trafił nie zaofiaruje kilka gatunków, nadmieniając, że chętnie służyć będzie dalszemi wzorami, o ile reflektujący na dostawę mu bliżej objaśni, co potrzebuje.

Konsumentowi nie można wziąć za złe, jeśli on np. zażądał oferty na „papiery opakunkowe“. Nie ma on bowiem często pojęcia o ilości gatunków tego papieru. W takich jednak wypadkach może często wywnioskować składający ofertę producent — biorąc pod uwagę gałąź handlową zapytującego — jakie gatunki papieru przychodzą dla niego w rachubę. U hurtowników jest postępowanie takie jednak niemożliwem, temwięcej, że powinni oni znać różnorodność produkowanych gatunków papieru.

Jeśli dostawca zaofiaruje towar nieodpowiadający konsumentowi, to ostatni łatwo może wysnuć z tego wniosek, że pierwszy nie prowadzi wogóle żądanych artykułów. A jeśli zamawiający otrzyma zapytanie zwrotne, to można często usłyszeć westchnienie: „Jakże niedomyślni są ci dostawcy!“



WIECZNE PIORA

Fabryka ołówków „Koh - i - noor“
L. & C. Hardtmuth
Reprezentacja na Polskę: Kraków, Czarnowiejska 70

Stąd powinien każdy zainteresowany sformułować swe zapytania jasno i dokładnie. O ile możliwem dołączyć trzeba do zapytania wzór życzonego gatunku papieru. Zaoszczędza to wiele słów i zapobiega najskuteczniej nieporozumieniom. Wszelkie dane, dotyczące gatunku, formatu, grubości i ilości winny w zapytaniu zupełnie tak dokładnie zostać określone, jak przy zamówieniu. Koniecznie potrzebnem jest podać, czy reflektuje się na towar magazynowy, lub czy istnieje również zainteresowanie na dostawę późniejszą i jaki czas dostawy przychodziłby ewentualnie w rachubę. Zaleca się również podać cel zastosowania życzonego papieru. Przy niektórych gatunkach papieru (np. drukarskich) jest to sprawą nieodzownie konieczną, chcąc otrzymać towar najodpowiedniejszy.

LEON BLUMENFRUCHT
Wiedeń, ul. Tuchlauben 17
Telef. 69 158, 72 814. :: Telegr.: Elbepappen, Wien.

MASA DRZEWNA dla fabryk papieru, w stanie suchym i mokrym.
TEKTURA biała i bronzowa, ręczna i maszynowa.
TEKTURA FILCOWA do podstawek dla piwa.
BIBUŁA DO ATRAMENTU wszelkiego rodzaju.

Kto zapytanie swe formułuje starannie i z namysłem, nie będzie się nigdy potrzebował uskarżać na powolne lub nie zupełnie załatwienie tychże wzgl. na niedomyślność dostawcy. Odbierze on przeciwnie szybko odpowiednie wzory i wyczerpujące dane i będzie przed innemi zawsze na swojem miejscu.

Dr. L. Rządkowski.

Papiery fotograficzne i w fotografji stosowane.

Papiery fotograficzne są pociągnięte substancjami światłoczułemi i służą do wytwarzania fotograficznych zdjęć papierowych, do którego to celu używa się czyste jednolite i dobrze wykonane, dobrze klejone, półszorstkie maszynowe papiery surowe, wszystkie papiery rysunkowe, akwarelowe i o ziarnie piramidalnem, jakoteż szorstkie papiery i kartony czerpane.

Papieru uniwersalnego nie posiadamy, stąd trzeba wybierać podług okoliczności, głównie podług celu zdjęcia i podług negatywu odpowiedni papier. Stąd pochodzi obszerny wybór papierów fotograficznych.

Papiery fotograficzne winny zstać wykonane wyłącznie ze szmat, powinny wykazywać małą zawartość popiołu (najwyżej 4%) i być absolutnie wolnemi od cząsteczek żelaza i bronzu, któreby po impregnowaniu papieru rozczynami soli srebra wywoływały czarne plamy redukcyjne. Jednak wojna światowa nauczyła nas, że do tego celu można stosować również papiery czysto włóknikowe.

Czysty papier albuminowy p. papier albuminowy.

Odciągalny papier celoidynowy. Przez spreparowanie wstępne papieru 6 do 8%-owym rozczynem żelatyny można znajdującą się na ostatniej warstwę emulsji kolodjonowej zdjąć za pomocą ciepłej wody i przenieść ją na inne płaszczyzny.

Papier albuminowy, czysty papier albuminowy wykonuje się różnemi sposobami, jednak głównie z papieru surowego przedniego gatunku, który pociąga się jednostronnie czystem białkiem jajczanem, aby otrzymać następnie uczulenie warstwy.

Papier algeinowy jest pociągnięty odwarem ze mchu islandzkiego.

Papier barytowy. Aby zapobiec zanurzaniu się preparatów fotograficznych w pilśń papierową, jako też aby zaoszczędzać drogie chemiczne rozczyny, pociąga się uprzednio papier surowy bielą barytową. Papier tak spreparowany nosi miano papieru barytowego i znajduje się w stanie takim w handlu.

Papier bromkopotasowo-albuminowy jest papierem albuminowym, który umieszcza się w rozczynie bromku potasu i pozwala ostatniemu przez pewien czas na niego działać. Po wyschnięciu jest papier taki światłoczułym i służy do wykonania powiększeń.

Papier bromosrebrowy jest papierem albuminowym, pociągniętym rozczynem bromku potasowego, kwasu cytrynowego i bromku sodowego, następnie uczulony azotanem srebra.



Papier chlorobromosrebrowy do wywoływania czyli papier gazowy. Przy papierze tym składa się emulsja z żelatyny i chlorobromosrebra, którą to emulsją traktuje się również papiery: „windogas" — „tula" — „pan" — „velox" „dekko" oraz inne.

Papier wykopijny jest papierem, który tworzy pod wpływem światła wprost odbitkę widoczną i silną, którą trzeba w odpowiedniej chwili utrwalić.

Przepisy o urlopach.

Prawo do urlopu — przysługuje pracownikom fizycznym jak i umysłowym zatrudnionym w przemyśle, handlu, biurowości, komunikacji, w przewozie oraz innych zakładach pracy, z wyjątkiem przedsiębiorstw sezonowych, w których praca trwa krócej niż 10 miesięcy w roku. Ustawie tej nie podlegają zakłady rzemieślnicze zatrudniające 4 lub mniej pracowników.

Pracownicy fizyczni mają prawo po upływie roku pracy w danem przedsiębiorstwie do 8-dniowego urlopu płatnego, a po trzech latach do 15-dniowych wakacyj. Pracownicy młodociani poniżej lat 18, korzystają po roku pracy nieprzerwanej z 14-dniowego urlopu. Tak samo przedstawia się sprawa dla terminatorów i uczniów, nie wyłączając zakładów, zatrudniających do 4 pracowników.

Wszystkim pracownikom umysłowym, zatrudnionym w handlu, przemyśle i biurowości, po półrocznej, nieprzerwanej pracy, przysługuje urlop 2 tygodniowy, a po rocznej 1-miesięczny urlop płatny i nieprzerwany. Pracownik traci prawo do urlopu, o ile sam wypowie posadę lub rozwiązanie umowy nastąpi z jego winy. Traci się prawo do otrzymania wynagrodzenia za czas urlopu, o ile w czasie wakacyj pracownik zajęty jest w innem przedsiębiorstwie. Ustalenie kolejności urlopów powinno nastąpić na podstawie wzajemnego porozumienia, w razie zaś braku zgody, decyduje inspektor pracy.

Wreszcie w terminie od 1 maja do 30 września winno korzystać z urlopów conajmniej 50 procent ogólnej liczby pracowników, zatrudnionych w danem przedsiębiorstwie.

Wierzmy we własne siły! Farby Spółki Akc. Dr. RATTNER dorównują najlepszym markom zagranicznym.

Doniosły wyrok Sądu Najwyższego w sprawach składek ubezpieczeniowych.

Z Warszawy donosi (Mt): Sąd Najwyższy ogłosił motywy wyroku, wydanego dnia 28 marca br. w sprawie obliczania składek ubezpieczeniowych na rzecz Kasy Chorych od gratyfikacyj, nieobjętych umową najmu pracy. Była to sprawa związku banków.

Stosownie do art. 19 ustawy o kasach chorych, podstawą do obliczania wysokości zarówno składek ubezpieczeniowych należnych od pracowników, jakoteż zasiłków pieniężnych, należnych tym pracownikom w razie choroby, jest zarobek ich, podług którego zostają zaliczeni do jednej z grup zarobkowych. Według tego artykułu, za zarobek pracownika uważa się otrzymaną przezeń pensję, lub płacę, a ponadto wszelkie świadczenia dodatkowe w gotówce lub w naturze, w tej liczbie i gratyfikacje — o tyle jednak, o ile udzielanie takich świadczeń jest zwyczajem i wpływa na wysokość wynagrodzenia. A więc — gratyfikacje, wypłacane pracownikom o tyle mogą być zaliczone do ich zarobku, stanowiącego podstawę do obliczenia skali, o ile były brane lub przynajmniej winny były być brane w rachubę przy ustalaniu wysokości wynagrodzenia w chwili zawarcia umowy o pracę, albo przy jej zmianie, a więc o tyle, o ile przewidziane są w umowie pracy lub wynikały z powszechnie znanego zwyczaju.

O ile wypłata gratyfikacyj pracownikom nie stanowi obowiązku pracodawcy, to może ta gratyfikacja być uważana jako część zarobku podlegająca uwadze przy ubezpieczeniach na wypadek choroby.

Międzynarodowy statut pracowników umysłowych

I-sza konferencja pracy, odbyta w r. 1919 w Waszyngtonie, opracowała ramowy statut międzynarodowy pracowników przemysłowych, pozostawiając ustalenie godzin pracy itd. w innych gałęziach wytwórczości i na innych szczeblach hierarchji pracowników późniejszym konferencjom. Przed dwoma laty, na wniosek delegata szwajcarskiego, międzynarodowa konferencja pracy, uchwaliła, że sprawa dnia roboczego pracowników umysłowych winna stanowić przedmiot obrad jednej z najbliższych konferencyj i poleciła międzynarodowemu biuru rozpisanie ankiety do wszystkich państw w tej kwestji.

Ankietę rozpisano, odpowiedzi nadeszły, konferencja zbierze się dnia 30 bm. w Genewie. Rozpoczną się obrady międzynarodowe nad warunkami pracy i poniekąd płacy pracowników umysłowych. Wobec aktualności tego zagadnienia warto się zapoznać z wynikami rozpisanej przez M. B. P. ankiety i porównać je z obowiązującemi w tym względzie normami w Polsce.

Przedewszystkiem co do samego pojęcia pracownika umysłowego — stwierdzono, że ścisłej definicji nie da się opracować z nadesłanych odpowiedzi. Pod tym względem nie możemy chwilowo spodziewać się zmiany obowiązującego u nas rozgraniczenia pracowników umysłowych od robotników, które wyrażono w ustawach o ubezpieczeniu i o umowie o pracę pracowników umysłowych, opierając się na wyliczeniu zajęć uznanych za „inteligentne".



Reprezentacja i skład na Polskę:
BERNARD RATZ - KRAKÓW, CZARNOWIEJSKA 70

Co się tyczy czasu pracy, to w przeciwieństwie do norm prawnych, ustalających czas pracy w biurach prawie we wszystkich państwach na 8 godzin dziennie, wzgl. 48 godzin w tygodniu, czas pracy w handlu jest, za wyjątkiem Polski, prawie wszędzie dłuższy nad 8 godzin dziennie. Na 24 ustawy — 6 przewiduje dla umysłowych pracowników handlowych tydzień 48-godzinny, 8 na 52-godzinny, 2 na 54-godzinny i aż 8 na 60-cio i więcej godzinny.

Jak więc widzimy, na całym prawie świecie przeważa zasada w handlu pracy ponad 8-godzinnej. Wątpić należy, czy konferencji uda się zniwelować różnice i wprowadzić zasadę 8-godzinnego dnia pracy w handlu. Raczej należy przypuszczać, że norma ulegnie w porównaniu z stosunkami polskiemi rozszerzeniu do 9 godzin.

Tego też należy sobie życzyć w imię dobra handlu polskiego, dla którego dodatek tej jednej godziny posiada duże znaczenie, chociażby tylko dlatego, że przepis o krótkim czasie otwarcia składu (ściśle związany z czasem pracy pracownika) daje elementom niesumiennym możność nieuczciwego współzawodnictwa z kupiectwem lojalnie stosującem się do obowiązujących przepisów.

Otóż, co jest odpowiedniem!

„Haridor" Perfect - Uniwersalna maszyna do obciągania okrągłych rogów,
która również jednocześnie dziurkuje, sztancuje, nacina, wycina okrągłe rogi, uszkuje i przytwierdza zatrzaski oraz nity próżne każdej wielkości

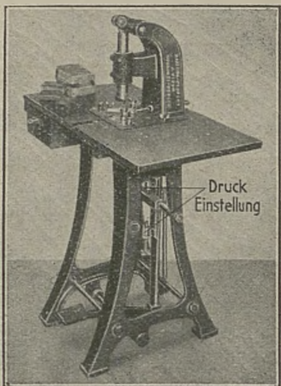
Maszynę można w każdej chwili przestawić!

NOWA KONSTRUKCJA wynaleziona przez praktycznego i doświadczonego introligatora, opatentowana we wszystkich krajach kulturalnych, zademonstrowana w każdem większem mieście osobiście przez wynalazcę, **przez setki introligatorów** oraz kierowników przedsiębiorstw uznana jako najlepsza.

Przy pomocy maszyny do obciągania okrągłych rogów „Haridor" można: wykonywać okrągłe rogi wszelkiego rodzaju, obrabiać każdy gatunek tektury i przerabiać każdy materjał do obciągania.

Maszynę tę powinna posiadać każda introligatornia oraz każde przedsiębiorstwo wyrabiające księgi handlowe, notatniki, art. skórzane, kalendarze oraz artykuły reklamowe.

Czy zawsze jeszcze wykonujecie nierówną, niedokładną i trudną pracę ręczną?



„HARIDOR" Perfect — Uniwersalna maszyna do obciągania okrągłych rogów,
zaoszczędzicie 90% pensji oraz czasu, rogi będą zawsze równomierne i dokładnie wykonane.

Sprawność maszyny wynosi na godz. 2000 — 3000 zaokrąglonych rogów.
Temsamem będziecie mogli konkurować z każdem podobnem wam przedsiębiorstwem. **„HARIDOR"** maszyna do obciągania okrągłych rogów jest bezkonkurencyjna co do ceny, w wykonaniu i staranności. Koszty nabycia powracają się w najkrótszym czasie. **Niema nic lepszego od tej maszyny. Maszyny dostarcza się z zapędem ręcznym i nożnym.**

Prosimy niezwłocznie zażądać niezobowiązującej oferty oraz wzorów robót na maszynie tej wykonanej od firmy

„Compactor", Berlin SW 48
właśc. A. Vidor - Enckestrasse 11.

Przedstawicielstwo: London W C I. Centrala: Budapeszt IV, Magyar utca 27.

Notatki.

Umarzanie pretensji. Sąd Najwyższy wyjaśnił, że uregulowanie długu do rąk komornika wtedy tylko można uważać za ważne i zwalniające dłużnika od dalszego poszukiwania pretensji, o ile dokonane zostało na ręce wyznaczonego do egzekucji komornika, jako osoby do tego upoważnionej przez ustawę i o ile wierzyciel przez doręczenie tytułu wykonawczego komornikowi do egzekucji upoważnił do tego odnośną osobę. Złożenie więc za pokwitowaniem należnej sumy komornikowi nie jest jeszcze ważnem uregulowaniem, zwalniającem dłużnika od poszukiwania dalszej pretensji.

Z praktycznych względów radzimy starać się zawsze o otrzymanie pokwitowania pisemnego tej treści, wierzyciel nie ma żadnej pretensji dalszej do dłużnika.

Przywileje z tytułu kar za zwłokę. Skarbowi Państwa, z tytułu należności podatkowej, przysługuje przywilej ogólny na całym majątku dłużnika. Zachodzi teraz pytanie, czy przysługuje również skarbowi taki sam przywilej z tytułu zaległych kar za zwłokę w uregulowaniu podatków i opłat skarbowych. Sąd Najwyższy wyjaśnił, że kary te z przywileju dla należności podatkowych nie korzystają, gdyż z jednej strony zastępują one odsetki i mieszczą w sobie wynagrodzenie strat, spowodowanych dla skarbu przez opóźnienie w uregulowaniu należnych sum z drugiej zaś strony są również karą za winę płatnika, wyrażającą się w naruszeniu porządku publicznego. Kary za zwłokę nie mogą być również traktowane na jednym poziomie z grzywnami administracyjnemi, które ulegają zaspokojeniu dopiero po pokryciu wszystkich wierzytelności.

Postanowienia wekslowe. Art. 613 Ust. Karnej, przewiduje więzienie do lat 6-ciu za wypełnienie blankietu z cudzym podpisem przez wpisanie tekstu na szkodę wystawcy i przytem świadomie nieodpowiednio do rzeczywistej woli przepisanego. Jednak w tym wypadku jest niezbędne, aby takie wypełnienie weksla było krzywdzące dla wystawcy. Sąd Najwyższy orzekł, że o ile posiadacz weksla „in blanco" wpisze zamiast pewnej sumy złotych walutę dolarową, to dla powstania przestępstwa nie wystarcza sam fakt, że wpisanie sumy dolarów było niezgodne z wolą wystawcy, ale trzeba jeszcze udowodnić koniecznie, że wystawca poniósł w skutek tego stratę lub też, że sprawca działał w zamiarze wyrządzenia wystawcy krzywdy.

Jak Sowiety chcą kupować polskie towary? Sowiety żywo interesują się naszemi towarami włókienniczemi, które cieszą się wielkiem powodzeniem w Rosji. W maju Sowiety nabyły towarów na sumę 1.413.000 zł., czyli trzy razy tyle co wkwietniu. Misja sowiecka ofiaruje jednak bardzo niedogodne warunki, gdyż żąda kredytu wekslowego z terminem dwuletnim. Wielkie fabryki łódzkie odrzuciły te propozycje z całkiem zrozumiałych powodów, wobec czego transakcje handlowe doszły do skutku jedynie z mniejszemi fabrykami, które zgodziły się na proponowane warunki. Sowiety zakupiły przedewszystkiem wielkie partje chustek do okrycia. Już teraz jednak większość fabryk oświadcza, że nie zgodzi się na tego rodzaju transakcje kredytowe, niepraktykowane nigdzie w normalnych stosunkach handlowych.

Kto jest pracownikiem umysłowym? Na skutek starań Centralnej Organizacji Związku Zawodowego Pracowników Umysłowych utworzona została komisja międzyparlamentarna przy Ministerstwie Pracy i Opieki Społecznej, która ma za zadanie rozstrzygać wątpliwości w sprawie określenia kategorji pracowników umysłowych, a więc podlegających przymusowemu ubezpieczeniu.

Ostatnio komisja ustaliła wniosek, zaliczający agentów i wojażerów, pracujących stale w imieniu firmy, do kategorji pracowników umysłowych.

Papier. Obecnie dobiega ku końcowi okres zmniejszonych obrotów w branży i w najbliższym czasie spodziewane jest ożywienie w handlu ze względu na bliskość sezonu szkolnego. W związku z sprowadzeniem nowych maszyn powiększyła się w kraju znacznie produkcja.



GRAFIKA i POKREWNE ZAWODY

Największa drukarnia na świecie.

(Dokończenie).

Na dachu gmachu drukarni rządowej urządzono sztuczny ogród, ustawiono liczny szereg ławek, ażeby w przerwach podczas pracy dziennej czy nocnej pracownicy mieli miejsce na wypoczynek. Z dachu tego jest piękny widok na miasto i góry stanu Wirginja. Wieczorami i w nocy ogród na dachu bywa oświetlany. Chociaż administr. drukarni „Governement Printing Office" stawiła ogród na dachu do dyspozycji personelu zatrudnianego, sprawiła urządzenie, dostarcza opału, światła i urządzeń dla sal jadalnych i wypoczynkowych, to finansowanie i kierownictwo spoczywa w ręku ochotniczego stowarzyszenia personelu „G. P. O. Cafeteria and Recreation Association". Celem tego stowarzyszenia, według statutów, jest urządzenie „Cafeterji i sal wypoczynkowych w ósmem piętrze i w ogrodzie znajdującym się na dachu gmachu zakładów graficznych „Governement Printing Office", gdzie smaczne potrawy po cenie najniższej sprzedawane bywają, gdzie wszyscy korzystać mogą z wypoczynku, oczywiście za zezwoleniem Public Printera (zarządcy drukarni).

Każdy pracownik zakładów graficznych ma prawo do przynależenia do tego stowarzyszenia, a członkostwo zdobywa się za jednorazową opłatą, którą przeznaczono na fundusz utworzenia kapitału w celu podtrzymania restauracji. Wstępne jest bardzo niskie, a poszczególny pracownik wpłacał według upodobania 1 lub 2 dolary z tym warunkiem, że z chwilą wystąpienia z pracy w drukarni rządowej pieniądze te zostaną mu zwrócone.

Ogół wpływów datków członkowskich z tego tytułu wynosił blisko 4.500 dolarów, ponieważ wszyscy pracownicy zapisali się w poczet stowarzyszenia, a każdy z nich przeważnie wpłacał tylko dolara. Dotychczas zwrócono wpłatę na cel, o którym zwyż mowa, 300 do 400 pracownikom, którzy opuścili byli zajmowane stanowisko w drukarni rządowej.

Salę jadalną otwarto w styczniu 1922 roku; znajduje się tysiąc krzeseł i jest dostępną dla każdego pracownika rzeczonego zakładu graficznego. Spożywanie potraw w ubikacjach przeznaczonych do pracy jest zakazane. Oficjaliści, którzy pożywienie przynoszą z domu, są tak samo mile w Cafeterji widziani, jak ci, dla których istnieje osobny bufet w celu nabywania kawy, herbaty, mleka lub chleba.

Dwa bufety istnieją dla pracowników rasy białej, jeden natomiast dla zajętych w drukarni murzynów, których znajduje się w drukarni około 800. Osobna część restauracji jest przeznaczoną dla pracowników ras kolorowych, którzy jednakże te same artykuły spożywcze otrzymują, co członkowie rasy białej. Inna sala restauracyjna jest przeznaczoną dla niepalących. Od godziny 12 począwszy udaje się personel w odstępach ćwierćgodzinnych na spożycie obiadu. Około 350 ludzi może być obsłużonych w przeciągu siedmiu minut. Z powodu tak skorej obsługi w restauracji rządowej drukarni, personel ma jeszcze czasu wystarczająco na wypoczynek w innych ubikacjach, albo w HardingHall, która przylega do sali jadalnej, lub w też kręgielni, czy w ogrodzie na dachu. Kuchnia posługuje się tylko elektrycznością. Z wyjątkiem chleba wypieka się wszelkie pieczywo w kuchni.

Zadaniem „Cafeterji" nie jest usiłowanie, ażeby przynosiła zyski, lecz żeby dostarczała smacznych potraw po najtańszych cenach. Obiad kosztuje po 25 centów i składa się, wedle wyboru, z potraw mięsnych, kartofli, warzywa, mleka, kawy lub herbaty, zakąsek, chleba i masła.

Co piątek przygrywa podczas obiadu od godziny 11 minut 30 do godziny 1 minut 15 składająca się z 12 osób orkiestra biurowa, a personel przy dźwiękach muzyki używać może ochoczo rozrywki tanecznej. Koncert rzeczony przygrywa również podczas przerw pracy, przeznaczonych na spożywanie kolacji. Wszyscy członkowie orkiestry są członkami personelu biurowego. Ćwiczą się oni w grze na różnych instrumentach w wolnym od zajęć czasie, natomiast podczas koncertów piątkowych są zwolnieni od prac biurowych. Również koncertują oni na wieczorkach tanecznych, od czasu do czasu przez personel urządzanych, za co pobierają od tancerzy osobne honorarjum. Zysk z urządzanych zabaw płynie do kasy stowarzyszenia „Cafeterji".

Nad stanem zdrowotnym personelu rządowego zakładu graficznego „Government Printing Office“ czuwał fachowo zorganizowany wydział szpitalny pod kierownictwem lekarza drukarni rządowej. Do pomocy służy mu dwóch lekarzy asystentów oraz trzy siostry zakonne. Jeden z lekarzy zawsze jest na miejscu, nawet wtenczas, gdy drukarnia jest w pełnym ruchu za dnia i w nocy. Nie ma w ubikacjach graficznych szafek aptecznych „pierwszej pomocy“, ponieważ personel przy nieznacznych urazach cielesnych sam się zgłaszać ma w szpitalu drukarni. Jeżeli natomiast zachodzi potrzeba, to zasłabłego pracownika drukarni odwozi się specjalnym powozem do domu lub szpitala.

Pracownicy nie potrzebują się zgłaszać w szpitalu, jeżeli nie dłużej jak przez dwa dni z powodu zasłabnięcia nie stawili się do pracy. Jeżeli natomiast nie przybyli do pracy przez trzy lub więcej dni, wówczas wolno im pracę podjąć z powrotem, dopiero po zbadaniu ich stanu zdrowia przez lekarza zakładu graficznego, po udzieleniu przez tegoż zezwolenia na podjęcie pracy. W razie przystania na to czas spędzony w szpitalu policzony będzie jako czas spędzony przy pracy.

Po zastosowaniu tego systemu liczba brakujących przy pracy znacznie się zmniejszyła. Chociaż pracownicy po trzydniowej nieobecności dopiero przybyć muszą do szpitala, to jednakże wobec zachodzących zasłabnięć przemijających zgłaszają się często natychmiast, tak, że liczba korzystających w ciągu roku z posługi lekarskiej wynosi rocznie 4000 do 5000. W taki sposób wiele chorób tłumionych bywa w zarodku.

Nie może być żadnej wątpliwości pod tym względem, że wspólne usiłowania urzędników i pracowników zakładu „Government Printing Office“ przez założenie i wykonywanie tych urządzeń wielką usługę oddali zatrudnionym pracownikom. Co jedynie już z powodu tańszych obiadów i zakupu artykułów spożywczych zaoszczędzono pieniędzy, to wynosi tysiące dolarów, natomiast nie można zaprzeczyć, że sposobność uzyskania w gmachu drukarni państwowej ciepłej i smacznej potrawy wywiera wpływ korzystny na stan zdrowia pracowników. Inne urządzenia w tej państwowej drukarni pomnażają zainteresowanie personelu zatrudnionego dla ich warsztatu pracy, potęgują ochotę do pracy i zdolność wytwórczą personelu. To nawet statystycznie stwierdzono.

Public Printer, zarządca rządowego zakładu graficznego, twierdzi pod tym względem w swem rocznem sprawozdaniu, co następuje:

To doskonałe porozumienie, co naturalnie wpływa na spotęgowanie produkcji, polega na lepszych okolicznościach, w których personel obecnie pracuje. Nowa sala jadalna Harding Hall oraz miłe ubikacje dla wypoczynku personelu posiadają nieocenioną wartość w kierunku doskonałego stanu zdrowia i zadowolenia pracowników, których dotychczas ze strony rządu zaniedbywano. Temu nowemu kierunkowi ma drukarnia rządowa „Government Printing Office“ do zawdzięczenia szybki rozwój jako jednego z najproduktywniejszych i najdonioślejszych przemysłowych zakładów graficznych w Stanach Zjednoczonych A. meryki Północnej nietylko, lecz na całej kuli ziemskiej.

Z historji sztuki kartograficznej.

Zmysł zobrazowania powierzchni ziemi, a więc wykonywania map, sięga zamierzchłych epok, bieży równocześnie z rozwojem kultury ludzkiej na ziemi naszej. Chociaż twierdzenie, że Chińczycy już w dwa tysiące lat przed Chrystusem posiadali mapy nie zostało dostatecznie potwierdzonem, to jednakże posiadamy dwa kolorowane papyrusy z czasów króla egipskiego Ramzesa II (1300—1280 r. przed Chr.). Najstarsze, znane mapy greckie pochodzą z okresu filozofa Anaksymandra, około 580 r. przed Chr. Rzymianie składali w archiwach państwowych mapy wyobrażające rozmiar i granice prowincyj rzymskich.

Wszystkie te mapy, rzecz jasna, były niezbyt dokładne i do map teraźniejszych wcale niepodobne. Dopiero w drugim wieku naszej ery liczenia rzecz uległa zmianie na lepsze z chwilą stosowania geometrji. Klaudjusz Ptolomeusz (87—150 r. przed Chr.) był pierwszym zawodowym kartografem. Bardzo ciekawą jest mapa z r. 1265, zwana „Tabula Pentingeriana“, wyobrażająca granice imperjum rzymskiego, coprawda niezbyt poprawnie. Z chwilą wybuchu gminoruchów celowali w sztuce szkicowania map Arabowie. Ich mapy posiadają już pewną doskonałość.

Wojny krzyżowe, wyprawy zamorskie Hanzy, wreszcie wyprawy Portugalczyków w krainy zamorskie pobudziły potrzebę wykonywania na rzecz żeglugi morskiej.

Z biegiem czasu mapy stawały się coraz to bardziej doskonalsze i szereg dotychczas zachowanych map stale się mnoży. Pierwszą mapę Czech rysował 1517 r. Mikołai Claudianus. Mapa ta o tyle ciekawa, że rozróżnia miasta katolickie i husyckie; pierwsze zaopatrzone były pod nazwą w wizerunek dwóch kluczy, drugie w wizerunek kielicha. W kierunku dalszego ulepszenia map zasłużył się Gerhard Mercator, jego pracę główną stanowi mapa Europy z r. 1554. W roku 1590 nastały doskonalsze przyrządy, służące do wykonywania pomiarów ziemi, odtąd mapy stawają się coraz to więcej doskonalsze. Jan Amos Komeński wykonał w roku 1627 mapę Mołdawji. Pierwszych pomiarów Czech dokonał kapitan austrjacki Krysztof Müller w latach 1714—1720 i wydał następnie wyspecjalizowaną mapę Czech.

W owych czasach przodujące stanowisko na polu kartograficznem zajmowała Francja. Mapy francuskie i sposób ich wykonania, stały się wzorem dla krain kulturalnych, także dla Polski. Niemałe zasługi na polu kartograficznem zapisała historja na rzecz cesarzowej Marji Teresy, która w r. 1764 powierzyła sztabowi jeneralnemu dokonanie nowych pomiarów Czech, Morawji i Śląska w rozmiarze 1:28000. W r. 1807 dokonano pomiaru całego obszaru monarchji austr-

Hansa Tow. Akc.
FABRYKA KOPERT • GDAŃSK

Kasetki listowe 25/25 „Hansa“.

Hurtowe składy papieru
Warszawa, Graniczna 10
Tel.: biuro 173 77, 173 83 składy 413 74
Adr. telegr.: „Rosenpap Warszawa"

S. i Z. ROSENWEIN

Duży wybór papierów drukowych, dziełowych, ilustracyjnych, kancelaryjnych, konceptowych, albumowych, afiszowych broszurowych, okładkowych itp.

SKŁAD - KOMISOWY PIOR
C. KUHN & Co.
Cenniki na żądanie!
J. F. FISCHER
Linja A. B. Kraków
Firma założ. w r 1799

Wydawnictwo i sprzedaż
POCZTÓWEK
SZTUKA NOWOCZESNA
A. Ajnsztajn, Warszawa, Ogrodowa 4, tel. 135-87
CENNIKI WYSYŁAM NA ŻĄDANIE BEZPŁATNIE.
obrazki - ramki - flirty - wycinanki - albumy - papeterje i t. p, w wielkim wyborze po cenach konkurencyjnych. — —

jackiej, w pierwszym rzędzie dla celów militarnych, w drugim rzędzie dla celów katastralnych. Instytut wojskowo-geograficzny w Wiedniu odznaczył się wówczas znajomością rzeczy.

Po rozpadnięciu cesarstwa austrjackiego rozwija się przemysł kartograficzny w Czechosłowacji, dzieła instytutu kartograficznego w Pradze rokują świetne widoki.

W nowopowstałej Polsce odznaczył się przemysł kartograficzny w Małopolsce. Rokuje świetne nadzieje na przyszłość.

Zwolnienie od kar.

W związku ze skargą kasacyjną jednego z urzędów skarbowych, rozpatrywał Sąd Najwyższy sprawę, czy kary pieniężne, przewidziane w ustawie o państwowym podatku przemysłowym, można łagodzić, względnie zmniejszać na zasadach przewidzianych w kodeksie karnym. Kodeks przewiduje bowiem, że w wypadkach mniejszej wagi Sąd może łagodzić karę według własnego uznania, o ile uzna to za stosowne na podstawie okoliczności sprawy. Odnośnie co do kar, wymierzanych przy podatku przemysłowym, Sąd Najwyższy wyjaśnił, że powyższe grzywny pieniężne mają charakter pewnego rodzaju odszkodowania ryczałtowego na rzecz skarbu państwa, nie zaś kar w ścisłem słowa tego znaczeniu.

Wobec powyższej interpretacji, wymiar grzywny może wahać się jedynie w granicach wskazanych w ustawie o podatku przemysłowym, jak np. od 3—20-krotnej wartości kwoty nieuregulowanej za świadectwo przemysłowe, które należało wykupić.

Jednocześnie Sąd Najwyższy orzekł, że kary z ustawy o podatku przemysłowym, jako nałożone za przestępstwo skarbowe są wyłączone z pod działania ustawy o amnestji, wskutek czego Sądy nie mają prawa zwalniać winnych od kary na zasadzie wspomnianej ustawy.

Odpowiedzialność za weksle blankowe.

Hurtownik skór, nawiązując kontakt handlowy z pewną firmą, wręczył jej na zapewnienie nabytego towaru blankiet wekslowy, podpisany także przez żonę, z opłatą stemplową na 18 zł. Akcept nie zawierał zupełnie wypisanej kwoty wekslowej. Zainteresowana firma dostarczyła hurtownikowi skór na łączną sumę 1700 dol. i gdy nie otrzymała należności, uzupełniła blankiet wekslowy stemplami, wypełniając go na dłużną kwotę. Żona hurtownika, która podpisała także zobowiązanie wekslowe, twierdziła na rozprawie sądowej, że uznaje obowiązek zapłaty jedynie do wysokości 6000 zł. Motywując swoje stanowisko tem, że w chwili podpisania przez nią akceptu, weksel odstemplowany był tylko na 18 zł, t. j. mógł być wystawiony najwyżej na kwotę 6000 zł.

Pozwana sprzeciwiała się uznaniu pretensji wekslowej, figurującej na blankiecie wekslowym, który nie odpowiadał normom stemplowym i wypełniony był na sumę wyższą, wskutek dodatkowej opłaty przez wierzyciela.

Sądy wszystkich instancyj podtrzymały jednak nakaz zapłaty także odnośnie do pozwanej, powołując się na następujące powody: Zarzut, że pozwana w

chwili wręczenia spornego wekslu buchalterowi męża nie wiedziala nic o tem, że weksel ten jest kaucyjny, był sprzeczny, gdyż wykazało to przesłuchanie buchaltera. Nadto dla oceny zakresu uprawnień wierzyciela wekslowego nie jest miarodajna okoliczność, jak sobie wystawczyni akceptu wyobrażała własne zobowiązanie wekslowe, lecz wola stron, wyrażona przy oddaniu wekslu, odnośnie do jego wypełnienia. Ponieważ ustalono w wyrokach sądów niższych, że mąż pozwanej wręczył w jej obecności sporny weksel przedstawicielowi powodowej firmy na zabezpieczenie ceny kupna bez żadnego ograniczenia cyfrowego, a pozwana przy tem wręczeniu obecna także, żadnych ograniczeń co do sumy własnego zobowiązania nie wyraziła, przeto wypełnienie wekslu na sumę przez męża pozwanej, rzeczywiście dłużną, nie można uważać za niezgodne z wolą pozwanej.

Żona kupca mogłaby wtedy tylko mieć sluszny powód do zarzutu, gdyby w chwili podpisywania wekslu razem z mężem, oznajmiła lub poczyniła zastrzeżenie w obecności wierzyciela, względnie powódki, że przyjmuje zobowiązanie tylko do wysokości pewnej sumy, np. 6000 zł a nie wyżej. Mogła również zapytać się przynajmniej zainteresowanej strony, jak wysoką jest pretensja gwarantowana wekslowa. Gdy tego nie uczyniła, musi ponosić konsekwencje z racji podpisania akceptu.

Okoliczność, że blankiet wekslowy został przez stronę powolaną dodatkowo ostemplowany o 12 i 16 złotych, aby mógł być użyty do oznaczenia wyższej sumy wekslowej, nie można uważać za zmianę tekstu wekslowego w zrozumieniu art. 69 prawa wekslowego, które nie zalicza oznaczenia opłaty stemplowej do tekstu, ani też nie uzależnia ważności akceptu od uregulowania tej opłaty. Gdy pozwana zamierzala ograniczyć odpowiedzialność do kwoty 6000 zł, w jej interesie leżało, albo sumę tę wypisać na blankiecie wekslowym, albo przynajmniej oznajmić odbiorcy wekslu, że nie zgadza się na wypełnienie akceptu na kwotę wyższą. Samo użycie blankietu wekslowego z opłatą stemplową na kwotę, która nie dopuszcza wypełnienia na sumę bez dodatkowego ostemplowania, nie jest jeszcze oświadczeniem o ograniczeniu wysokości odpowiedzialności wekslowej.

Jeden z największych przemysłowców Środkowej Europy.

Ostatnio zwiedził Wystawę w towarzystwie swych trzech synów p. J. Petschek z Osieka, jeden z największych przemyslowców środkowej Europy, którego wpływy finansowe sięgają daleko poza Europę.

Wrażenia swoje o Wystawie określił p. Petschek następującemi zdaniami:

„Zewnętrzny wygląd Wystawy jest wręcz wspanialy. Nawet widza nieobeznanego z nowoczesną architekturą i jej wymogami uderza nadzwyczajna harmonja linji poszczególnych gmachów wystawowych. Idealne architektoniczne rozwiązanie pojedyńczych objektów, jak i zmontowanie ich w jedną imponującą tak rozmiarami jak i estetyką wykonania całość, świadczy o mrówczej pracy oraz pierwszorzędnej wiedzy fachowej konstruktorów.

Pod względem organizacyjnym Wystawę bez zastrzeżeń nazwać można arcydziełem. Jest ona dowodem tego, co może zdziałać ludzka energja i wytrwała



wola wbrew wszelkim przeszkodom, nawet wbrew naturze, która w tym roku obdarzyła nas wyjątkowo ostrą zimą. O głębokiem przemyśleniu wszystkich zagadnień organizacyjnych świadczy nietylko systematyka ekspozycji grupowych i klasowych, nietylko nader staranne i efektowne wykonanie pojedyńczych eksponatów, nietylko wysoki bardzo poziom artystyczny strony dekoracyjnej, lecz również fakt, że niema poprostu kwestji wchodzącej w zakres bądź to zabezpieczenia nagromadzonych wartości, bądź też zapotrzebowań zwiedzających, o których nie pomyśleliby organizatorzy Wystawy. Wystarczy wskazać na wzorową czystość terenów wystawowych, na rozmieszczenie wszędzie gaśnic przeciwogniowych, na wielką ilość zakładów gastronomicznych i miejsc wypoczynkowych, na doskonale funkcjonujące biura obsługi" itd. itd.

Widz opuszczający Wystawę znajduje się pod wrażeniem, że stworzono rzecz wielką, godną twórczych sił Polaków.

Nowe wydawnictwa.

Najnowszy plan miasta Poznania nakładem Br. Śniegockiego, wyszedł co dopiero z pod prasy.

Plan ten opracowany podług najnowszych zarysów wydziału kartograficznego Magistratu poznańskiego, i najnowszym alfabetycznym opisem ulic z oznaczeniem przynależności do odnośnych komisarjatów, — i oznaczeniem podzialki na planie, — mianowicie, że nazwy ulic na planie samym oznaczone bardzo wyraźnie, daje temsamem nietylko dokładną, ale i szybką orjentację w tem pięknem mieście.

Dolny fryz planu składa się z rycin najważniejszych gmachów miasta, po drugiej zaś stronie, umieszczony plan województwa pozn. z drogami samochodowemi i koleji żelaznej, na okładce znajduje się fototypia pomnika Mieczysława I. i Bolesława Chrobrego ze Złotej kaplicy w Katedrze.

Cena kompletu jest bardzo niska, gdyż wynosi tylko 1,50 zł.

Ponieważ na planie miasta zaznaczone także wyraźnie tereny wystawowe, zaleca się przybywającym na Wystawę, jeszcze przed wyjazdem zaopatrzyć się w plan Śniegockiego celem nabycia potrzebnej orjentacji.

Plan cały wykonano bardzo starannie w zakładzie litograficznym M. Maćkowiaka w Poznaniu.

„Rzeczy Piękne“ Nr. 2, 3 rocznik VIII. Czasopismo poświęcone sztuce stosowanej. Organ Miejskiego Muzeum Przemysłowego w Krakowie. Różne dziedziny przemysłu artystycznego ilustrują „Rzeczy Piękne“, wykonane zawsze z wielką starannością typograficzną. Dział powszechnej Wystawy Krajowej uzupełniają roboty ręczne, jak: koronki, meble, ceramika, oprawy introligatorskie itp. Obok nowoczesnych ołtarzy widzimy tu zabytkowe wywieszki toruńskie i meble gdańskie, opisane przez wybitnych w tym kierunku znawców. W ostatnim numerze zwraca uwagę rozprawa Stanisława Machniewicza na temat „Estetyka maszyny“. Problem ten poruszony u nas tak obszernie po raz pierwszy ilustruje szereg przykładów z dziedziny techniki. Dalsze zeszyty poświęcone będą wyłącznie Powszechnej Wystawie Krajowej, to też redakcja zwraca się do wszystkich wystawców z prośbą o nadsyłanie fotografij stoisk, wyrobów itp. pod adresem: Kazimierz Witkiewicz, redakcja „Rzeczy Pięknych“, Kraków, ul. Smoleńska 9.

Notatki.

Targi i Wystawy. Międzynarodowa Izba Handlowa w Paryżu zapowiada wydanie swej „Listy Targów i Wystaw“ na okres od czerwca 1929 do czerwca 1930. Lista zawiera informacje o 707 targach i wystawach, które będą miały miejsce w 51 krajach z wyszczególnieniem działów, cen, stoisk, ulg dla przewozu towarów i liczby wystawców, zwiedzających, kupujących itd. Poza tem znajdziemy tam listę państw, dla których nie obowiązują wizy paszportowe, wreszcie artykuł przewodniczącego Komitetu Targów i Wystaw Międzynarodowych dr. Hansa Kraemera o pracach reglementacyjnych Międzynarodowej Izby Handlowej w tej dziedzinie.

Książka adresowa najlepszych firm belgijskich. Belgijska Compagnie de Propagande Internationale, 40 avenue Fonsy, Bruxelles donosi nam, że wydała rocznik 1929 swej książki adresowej p. t. „Annuaire General de la Belgique. Książka zawiera z górą 2100 stron dużego formatu i zawiera obok ważnych wiadomości o znaczeniu dokumentarycznem, spis najlepszych firm belgijskich, ułożony według branż. Dla wszystkich, którzy się interesują belgijską produkcją, przedstawia ten rocznik nieocenioną wartość. Dla propagandy rozsyła C-ie de P. I., za przesłaniem kosztów opakowania i porta, gratisowe egzemplarze osobom zainteresowanym.

WYSTAWY i TARGI

9. Targi Wschodnie we Lwowie.

(Dokończenie)

Zezwolenia przywozu.

Celem uzyskania dla wszystkich bez wyjątku zagranicznych eksponatów, a zatem także i dla towarów objętych zakazami importu do Polski, zezwolenia przywozu i sprzedaży, Zarząd Targów Wschodnich wdrożył, podobnie, jak to zawsze czyni od czasu wprowadzenia ograniczeń przywozowych, odpowiednie kroki u władz właściwych. O odnośnej decyzji władz i o wysokości przyznanych kontyngentów dla poszczególnych grup eksponatów, wystawcy zostaną w swoim czasie szczegółowo powiadomieni. Pozwolenia na przywóz towarów zagranicznych zabronionych, a sprzedanych w transakcjach na Targach i mających być dopiero w późniejszym czasie dostawionemi, Dep. Handlowy będzie kupcom polskim wydawał zwykłym trybem tj. na specjalne podania wniesione przez Izby Przemysłowo-Handlowe i Centralną Komisję Przewozową z ogólnych kontyngentów.

Odprawa celna.

Do eksponatów zagranicznych może być na życzenie Wystawców zastosowana warunkowa odprawa celna. Polega ona na tem, że towary przeznaczone na Targi Wschodnie przechodzą przez granicę bez opłaty należytości celnej, a specjalnie podczas kampanji na placu Targów Wschodnich uruchomiona ekspozytura urzędu celnego kredytuje należytości celne na czas trwania Targów. Kredytowana opłata staje się płatna jedynie w razie, jeżeli odnośne towary następnie nie będą zagranicę reekspedjowane, lecz pozostaną w Polsce. Wystawcy, którzy z kredytu celnego chcą korzystać, muszą przed odprawą celną swych eksponatów dać wystarczającą gwarancję. Przy opłacie cła w ekspozyturze urzędu celnego na terenie T. W. za eksponaty zagraniczne zmniejsza się cło o 10% skutkiem niedoliczania manipulacji celnej.

Ulgi kolejowe.

Wszyscy zamiejscowi uczestnicy Targów i goście je zwiedzający, korzystać mogą za nabyciem stałej karty wstępu ze zniżki ceny biletów jazdy kolejowej dowolną klasą.

Zniżka realizowana jest na kolejach polskich w drodze powrotnej ze Lwowa w podwójnej wysokości t. j. $66\frac{2}{3}\%$ — na podstawie stałej karty wstępu na IX. Targi Wschodnie, zaopatrzonej poświadczeniem Zarządu, stwierdzającem bytność jej nabywcy na IX. Targach Wschodnich.

Ubezpieczenia.

Targi Wschodnie nie przyjmują wobec wystawców żadnej odpowiedzialności za jakiegokolwiek rodzaju szkody, wyniknąć mogące dla wystawców bądź to na Targach, bądź też podczas sprowadzania lub usuwania eksponatów. Odpowiednią deklarację podpisują P. T. Wystawcy na karcie zgłoszeń. Dla zabezpieczenia jednak eksponatów specjalnie od ognia i dla uniknięcia stąd wynikłych ewentualnych sporów, nakłada Zarząd Targów Wschodnich przymus ubezpieczenia eksponatów od ognia w biurze Asekuracyjnem Targów Wschodnich, gdzie mogą je ubezpieczyć również od innego ryzyka, jak od kradzieży, wypadków w czasie transportu, uszkodzeń i t. d.

Gdy Wystawca otrzyma przy potwierdzeniu przez Zarząd Targów Wschodnich Swego zgłoszenia druki ubezpieczeniowe, winien druki te wypełnić i przesłać je równocześnie z wysyłką eksponatów listem poleconym pod adresem „Biuro Asekuracyjne Targów Wschodnich“, we Lwowie. Z chwilą otrzymania tego zgłoszenia eksponaty uważane będą za przyjęte do ubezpieczenia.

Uwaga: Dopóki deklaracja na ubezpieczenie od ognia nie nadejdzie do Biura Asekuracyjnego Targów Wschodnich, Biuro Transportowe nie dostawi eksponatów na przeznaczone stoisko.

Czy już byłeś na Wystawie w Poznaniu?

Przewodnik.

Zarząd Targów Wschodnich wydaje oficjalny przewodnik i spis wystawców IX. Targów Wschodnich o rozmiarach 180 mm×90 mm kolumny druku. Obejmuje on: a) spis alfabetyczny wystawców, b) spis wystawców wedle grup branżowych z oznaczeniem numeru stoiska, c) spis wystawców wedle pawilonów, d) klucz angielski, francuski, niemiecki i rosyjski.

Każdy wystawca zgłoszony przed zamknięciem listy wystawców, a zatem przed 1. sierpnia 1929 r., ma prawo do bezpłatnego, jednorazowego umieszczenia brzmienia swej firmy i firm przez niego zastąpionych we wszystkich wyżej wymienionych spisach.

W spisie branżowym może być wystawca na żądanie za osobną dopłatą umieszczony w dowolnej ilości rybryk po zł 5,— od rubryki.

POSZUKIWANE ŹRÓDŁA ZAKUPU

W rubryce tej zamieszczamy poszukiwane źródła zakupu **bezpłatnie**. Za nadesłaniem 25 groszy na ofrankowanie listu i powołanie się na numer niniejszej rubryki, podajemy adres poszukującego. Nie pośredniczymy jednak przez dalsze wysyłanie ofert i wzorów.

37. Przedbórz. Wyrobów oksydowanych.
64. Tomaszów — obrazy i ramki do wszelkich obrazów. Obrazy mogą być krakowskie lub częstochowskie.
65. Tomaszów. Baloniki gazowe do napełniania gazem.
66. Warszawa — Papier do dekalkomanji (odbijanek) format 50×70, 80×60, lub 40x60.
67. Borysław — Maski papierowe.
68. Borysław — Straszaki (rewolwery, masywne metal.).
69. Borysław — Łyżwy i sanki.
70. Borysław — Przybory do rybołóstwa.
72. Inowrocław — kto dostarcza pionków do „Halmy"?
75. Lwów — maszynki do teczek t. zw. „Expromptum."
76. Myślenice — karty do gry bez figur, z numerami i farbami.
77. Kołomyja — ramy do obrazów wybijane z tektury.
82. Będzin — Futerały okrągłe do wysyłki plakatów.
88. Lwów — papierowe butelki do mleka, jakie zastosowano obecnie w amerykańskim handlu mleka.
89. Kartuzy — papierowe chorągiewki narodowe na obchody.
90. Żnin — klisze lub matryce do ilustracyj w gazecie.
91. Gdańsk — papier pergamentowy vegetabile.
92. Naklo n/Not. — chorągiewki z hurtowni, najchętniej z Bydgoszczy.
93. Nowy Targ — urządzenia do fabrykacji masek papierowych.
94. Nowy Targ — kraj. i zagr. aparaty do wyrobu pieczątek kauczuk.
95. Tarnów — maski papierowe wszelkiego rodzaju.
96. Stolpce — widoki miast z przesłanych fotografij.

Kupię
na dogodnych warunkach 2 maszyny drukarskie średniego formatu. W ofercie podać świadectwo maszyny i procent zużycia. Adres: Przegląd Graficzny.

Zastępstwo na Małopolskę
Śląsk lub Kraków przyjmie zastępca wprowadzony w dziale papierowym. Zgłoszenia pod „Pierwszorzędne Referencje" do Administracji „Rynku Papierniczego".

Ogłoszenia w „Rynku Papierniczym" przynoszą pożądany skutek !

Inż. wydziału
papierniczego Politechniki w Grenoble, posiadający gruntowną znajomość jęz. francuskiego i niemieckiego oraz buchalterji poszukuje posady ewtl. przedstawicielstwa. Oferty „Pakol"-Hoża 2 Warszawa, dla „J. W"

TEKTURA
szara, brązowa, biała najtaniej w składach fabrycz.
JÓZEF ZAŁACHOWSKI
Poznań, Rzeczypospolitej 4
Tel. 2513 - Adr. telegr. Joza-Poznań

ADRESY
wszelkich branż i zawodów całej Polski jakoteż krajów zagranicznych (włącznie Rosja i Ameryka) dostarcza szybko TANIO
„AHOR" Biuro adresowe
Warszawa, Grzybowska 11



KSIĄŻKI do nabożeństwa
(w białej cellul., skórk., płóc. oprawie oraz **różańce** we wielkim wyborze i gustownem wykonaniu, wszelkie **artykuły pisemne i szkolne, obrazy** Salonu Malarzy (po oryginalnych cenach) oraz **gry towarzyskie** (w kartonach i luźnych arkuszach) dostarcza tanio
Księgarnia Wydawnicza Polska
Hurtownia artykułów pisemnych i obrazów.
Poznań, ul. Ratajczaka 11 a w. 5. Cennik na życzenie.

Artykuły szkolne i biurowe


Materjały piśmienne PAPIER
Tabliczki szkolne i rysiki
SEGROBO T. z o. p.
BYDGOSZCZ, UL. DWORCOWA 38

Redaktor odpowiedzialny: Leon Jankowski, Poznań — Za administrację: Henryk Sulikowski, Poznań.
Drukiem L. Kapell w Poznaniu, Wrocławska 18. Tel. 18-26.